

Nieuw Wetboek van Strafvordering

POSITION PAPER EERSTE KAMER VASTSTELLINGSWETTEN BOEK 1 T/M 8

Het nieuwe Wetboek van Strafvordering biedt mogelijkheden voor burger, politie en de overige ketenpartners. Voor de politie biedt het kansen om het vakmanschap te versterken, de kwaliteit van ons werk te verhogen en de prestaties te leveren die gevraagd worden.

Toelichting

De politie is (net als het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Rechtspraak) uitgenodigd om de leden van de commissie Justitie & Veiligheid van de Eerste Kamer, tijdens een deskundigenbijeenkomst op 23 september 2025, te informeren over de impactanalyses en implementatieaanpak van de diverse ICT-systemen in relatie tot de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering.

Dit position paper bevat de input van de politie voor deze bijeenkomst.

Deze publicatie is een uitgave van het programma Nieuw Wetboek van Strafvordering, Staf Korpsleiding, Politie Nederland.

Dit position paper geeft inzicht in het perspectief van de politie op:

1. impactanalyse, 2. IV-realisatie,
3. implementatie en 4. haalbaarheid en planning.

1. Impactanalyse

De nieuwe wet raakt nagenoeg de gehele politieorganisatie. Om de politieorganisatie voor te bereiden op de nieuwe wet is eerst de impactanalyse uitgevoerd. Deze impactanalyse geeft inzicht in de veranderingen die nodig zijn op het gebied van proces, IV en medewerkers (benodigde kennis). Dit resulteert in de veranderopgave. Die is groot.

In 2024 en begin 2025 is de impact van de boeken 1, 2 en 6 op de politieorganisatie bepaald (op basis van de Tweede Kamer-versie). In de tweede helft van 2025 en in 2026 zal de impact van de resterende wetteksten worden bepaald (Eerste Kamer-versie, aanvullingswetten en lagere regelgeving). Als de politie beschikt over alle voor haar relevante wet- en regelgeving kan de impact tot in detail bepaald worden. De belangrijkste onderdelen van het pakket zijn inmiddels bekend, of zullen naar verwachting begin 2026 bekend zijn. De tekst van de Tweede aanvullingswet zal dan nog niet definitief zijn. Het is van belang dat de Tweede aanvullingswet geen grote veranderingen bevat, omdat er anders onvoldoende tijd is om de implementatie voor te bereiden.

2. IV-realisatie

Zodra de impact in kaart is gebracht, worden aanpassingen in het werkproces (en waar nodig in protocollen en werkinstructies) gerealiseerd. Dan wordt ook bepaald welke IV-aanpassingen nodig zijn en welke bijscholing nodig is. Daarnaast wordt per onderwerp bepaald welke ketenafhankelijkheden er zijn en zal er afstemming met de ketenpartners plaatsvinden. De politie trekt hierbij samen op met de andere opsporingsdiensten, waarbij de politie haar impactanalyse ter beschikking stelt.

De nieuwe wet heeft grote impact op IV-systemen. Op basis van de impactanalyses is in kaart gebracht welke IV-systemen geraakt worden en welke aanpassingen nodig zijn. Op dit moment (september 2025) bestaat er een goed beeld welke systemen geraakt worden. Er vindt een detaillering plaats om precies vast te stellen welke wijzigingen in de betreffende systemen nodig zijn. Met elke systeemeigenaar worden afspraken gemaakt voor het realiseren van de veranderingen. De systeemeigenaar maakt een begroting voor de aanpassingen die nodig zijn. Aan de hand van de beslisboom financiering wordt beoordeeld welk percentage van de wijzigingen kan worden doorbelast. Landelijk is een IV-team ingericht om de IV-realisatie te coördineren t.b.v. de onderlinge samenhang.

De IV-impact valt, op basis van wat we nu weten, grofweg uiteen in een viertal deelonderwerpen:

1. Impact op de registratieve systemen (RAPP/Summ-IT)

Eén van de belangrijkste fundamenteën van strafvordering is het vastleggen (registreren) van door de politie verrichte ambts- en onderzoekshandelingen en het vastleggen van gegevens van verdachten, slachtoffers, aangiften, bewijsmiddelen etc. De impact van het nieuwe wetboek op de registratieve systemen en het aanpassen daarvan is voor de politie verreweg de grootste IV-opgave.

Het gaat daarbij om RAPP (voor de veelvoorkomende criminaliteit) en Summ-IT voor de grote en complexe zaken. Beide systemen bevinden zich in verschillende fases. RAPP is een nieuw systeem dat deels in gebruik is en nog moet worden afgebouwd. Summ-IT 7 is een ouder systeem dat eerst nog een upgrade moet krijgen voordat grootschalige aanpassingen mogelijk zijn. Omdat de leverancier deze versie van het systeem nog maar beperkt ondersteunt, lopen er op dit moment gesprekken over de wijze waarop dat moet gebeuren. Hierbij is een volledige overname van het systeem een optie die verkend wordt.

De noodzakelijke aanpassingen voor het nieuwe Wetboek van Strafvordering betreffen:

- a. Aanpassen van de functionaliteit: nieuwe modules, schermen en registratiemogelijkheden;
- b. Aanpassen formulieren: de ruim 800 formulieren die elk van de systemen kent moeten worden nagelopen en aangepast aan de nieuwe wet (artikelnummers, verwijzingen en formuleringen);
- c. Integratie met burgerportaal (politie.nl) om digitaal stukken te kunnen delen met procespartijen;
- d. Integratie met digitale dossiervoorziening en multimedia: hiervoor is het ook noodzakelijk het bestaande digitaal-procesdossier aan te passen en geschikt te maken voor complexe zaken en het realiseren en implementeren van een multimedievoorziening;
- e. Koppelvlakken met ketenpartners: voor berichten, documenten, dossiers en multimedia.

2. Impact voor de strafvorderlijke gegevensverwerking

In de Eerste aanvullingswet staat een aantal nieuwe voorschriften over het bewaren en gebruiken van inbeslaggenomen data (zoals smartphones en andere digitale gegevensdragers). Deze voorschriften zullen naar verwachting onderdeel worden van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Implementatie van deze voorschriften vraagt een eenmalige forse investering in onze IV-systemen. Feitelijk vergt het wetsvoorstel het inrichten van een *end-to-end* beheersystematiek

voor onze data. Ook de recente Smartphone-arresten (waaronder Landeck) en de rechterlijke uitspraken inzake het verschoningsrecht hebben consequenties voor de wijze waarop de politie met strafvorderlijke data omgaat. Deze opgave raakt naast de IV ook in belangrijke mate de werkprocessen en het koppelvlak met het Openbaar Ministerie.

Recent heeft de minister van J&V de Commissie Koops II ingesteld, en aan de commissie gevraagd om aanbevelingen te doen voor een nadere normering van het verwerken van bulkdata ten behoeve van de politietaken, waaronder het verder verwerken van deze data voor andere doeleinden. Naar verwachting zal de commissie over een jaar met aanbevelingen komen. Deze aanbevelingen moeten, aldus de opdracht van de minister, 'een in de praktijk bruikbare en uitvoerbare regeling' mogelijk maken. Op welke wijze, wanneer en in welke wetgeving (strafvordering, privacywetten) deze regeling uiteindelijk vorm zal krijgen is vooralsnog onduidelijk.

3. Impact identiteitsvaststelling 'op straat'

De nieuwe wet verplicht de politie om 'op straat' (bij staande gehouden verdachten waarvan twijfel bestaat over de identiteit) en bij verdachtenverhoor de identiteit (van de verdachte) vast te stellen met behulp van biometrie (vingerafdruk). De vingerafdruksystemen moeten hiervoor worden aangepast en er is een (draagbare) device nodig dat gebruikt kan worden in de politiepraktijk.

4. Voorzieningen noodzakelijk voor de leeropgave

- a. Leermanagementsysteem: de leeropgave en bijscholing van de ruim 60.000 politiemensen is enorm. Het gaat daarbij zowel om juridische kennis over de nieuwe wet, de toepassing daarvan binnen politiewerk (werkprocessen) en de werking van de nieuwe systemen. Hiervoor is een leermanagementsysteem nodig waarmee de verschillende modules ook digitaal beschikbaar gesteld kunnen worden, leerinterventies ondersteund worden en de voortgang kan worden gemonitord.
- b. Kennissysteem: politiemensen moeten in hun werk 24/7 kunnen beschikken over de kennis en informatie die zij nodig hebben om hun werk uit te voeren. De informatie over de toepassing van de nieuwe wet moet worden geïntegreerd in de helpschermen van de IV-systemen en zowel op straat, via de diensttelefoon, als op bureau geraadpleegd kunnen worden. Hiervoor is een nieuwe IV-voorziening nodig.

Na het realiseren van bovenstaande aanpassingen zal de werking van de nieuwe en aangepaste IV-systemen moeten worden getest, zowel binnen de politie als met de ketenpartners. Met name de ketentesten zijn complex en arbeidsintensief.

3. Implementatie

Na het realiseren én testen van de aanpassingen aan de bestaande systemen en het realiseren van de nieuwe IV-systemen moeten deze worden geïmplementeerd binnen de ruim 500 teams van de politie (van basisteams tot gespecialiseerde researchteams). Naast het technisch werkend krijgen van de IV-systemen op al die locaties moeten de collega's worden opgeleid in het gebruik ervan. Tenslotte moet mogelijk een deel van de gegevens worden geconverteerd.

De grootste implementatieopgave voor de politie is de leeropgave. Ruim 60.000 politiemensen moeten worden bijgeschoold. Uitgangspunt hierbij is dat de inzet- en productieafspraken uit de veiligheidsagenda en met het Openbaar Ministerie zo goed mogelijk overeind kunnen blijven. Mede daarom zal de bijscholing vormgegeven worden in samenhangende modules waarbij de medewerker tegelijkertijd opgeleid wordt in het werkproces, de daarbij behorende IV-ondersteuning (het gebruik van de IV-middelen) en de nieuwe wet (kennis).

Echter, ook al richten we de bijscholing zo efficiënt mogelijk in, de optelsom van al die modules is zodanig groot dat het onvermijdelijk is dat de combinatie van reguliere werkzaamheden én de bijscholing tot overwerk zal leiden. Het operationele politiewerk kan immers niet worden stilgelegd. Ter ondersteuning van de medewerkers zal gedurende de implementatiefase en de eerste periode na inwerkingtreding van de wet een 24/7 helpdesk worden ingericht.

4. Haalbaarheid en planning

De IV-aanpassingen die nodig zijn voor het nieuwe wetboek zijn complex en groot, hebben onderlinge afhankelijkheden en kennen lange doorlooptijd. Hiervoor is een mijlpalenplanning opgesteld die als uitgangspunt geldt voor alle IV-realisaties in het kader van het nieuwe wetboek. Met de verschillende systeemeigenaren zijn afspraken gemaakt over deze mijlpalen.

Mijlpaal	Planning
Realisatieplan per onderdeel	Najaar 2025
Start realisatie aanpassing en/of ontwikkelingen	1 januari 2026 (start niet later dan)
Start proces- en systeemintegratie incl. testen politie	1 januari 2027 (start niet later dan)
Start proces- en systeemintegratie incl. testen keten	1 juli 2027 (start niet later dan)
Aanpassingen operationeel (gereed voor implementatie)	1 april 2028 (niet later dan)
Go no-go voor inwerkingtreden nieuwe wet in 2029	1 april 2028
Start politie implementatie nieuw WvSv	1 mei 2028 (datum vanaf)
Inwerkingtreden nieuw WvSv	1 april 2029

Alles in deze planning is erop gericht om tijdig gereed te zijn voor de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. De planning is echter krap en kent meerdere essentiële afhankelijkheden:

- Het tijdig beschikbaar komen van de wet- en (lagere) regelgeving; afspraak is dat uiterlijk drie jaar voor inwerkingtreding van de wet de politie beschikt over de voor haar relevante wet- en regelgeving;
- Bij implementatie in 2029 geen aanvullende eisen aan de politie als gevolg van de aanbevelingen van de Commissie Koops II; de implementatie hiervan kan door de politie pas worden opgepakt na inwerkingtreding van de huidige boeken 1 t/m 8;
- De beschikbaarheid van ketenpartners om af te stemmen over koppelvlakken;
- Het tijdig gereed zijn van de systemen van politie en van de ketenpartners om gezamenlijke testen uit te kunnen voeren;
- De invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering is niet de enige opgave voor de politie in de komende jaren, een zoveel mogelijk beleidsluwe periode in de gehele strafrechtketen is derhalve essentieel;
- Voldoende financiële middelen en capaciteit om de IV-opgave te kunnen realiseren.